

Kerényi Bálint (Szegedi Tudományegyetem)

Magyar törzsek a Kazár Kaganátusban

Jelen előadásom a szavárd magyarok eredetéről szóló tanulmány-sorozat harmadik része, melyben a magyarok és kazárok közötti történeti kapcsolatot vizsgálom részletesebben. Korábbi dolgozataimban a mellett érveltem, hogy a magyarok *savartoi asphaloi* hagyománya, melyről Bíborbanszületett Konstantin császár ír a *De Administrando Imperio* c. művében, autentikus történeti hagyomány volt, és a savartoi nevet a szabír nép nevével lehet azonosítani. A magyarság felé e hagyományt a Kazár Kaganátusból kiváló és a magyarokhoz csatlakozó, illetve idővel a magyarokkal összeolvadó kabar törzsek közvetítették. A kabarok kazár eredetű törzsek voltak, márpedig a kazárok meghatározó népeleme a szabír volt. Mindezek alapján szükségszerű, hogy bővebben tárgyaljuk a magyarok és kazárok közötti kapcsolatot, - amelyet egyes kutatók néhány évtizedekben, míg mások évszázadokban határoznak meg - különös figyelmet szentelve a kabarok csatlakozásának történeti körülményeire, amely véleményem szerint szorosan összefügg a magyarok kaganátusból való kiválásával. A magyarok és kazárok közötti kapcsolat vizsgálata a korai magyar történelem legfőbb kérdéseit érinti - a magyarok megjelenése a kelet-európai steppén, magyar törzsek azonossága onogur-bolgár és alán törzsekkel, a magyarok és baskírok közötti reláció, az északi és déli „őshazák” kérdése, a Magyar Törzsszövetség megszerveződése -, így az e kutatás során megszülető eredmények a honfoglalás előtti magyar történelem rekonstrukciójának alapját is képezik.

Majnár Sándor (SZTE Móra Ferenc Szakkollégium)

Kora újkori angol kereskedőtársaságok

„A kereskedelem a csatorna, melyen át a jólét beömlik országunkba” - mondta I. Jakab angol király 1622-ben, ami jól tükrözte az angol gondolkodást a kereskedelem fontosságával kapcsolatban. Anglia, majd a Brit Birodalom a 17-18. századi Európa egyik vezető hatalma volt, melynek fő ereje gazdasági kapcsolataiban és gyarmatbirodalmában rejtett. Széleskörű kereskedelmi hálózatának létrehozásában fontos szerepet játszottak a kereskedőtársaságok, melyek kettős szerepet tölthettek be az Angol Királyság számára. Egyrésztől más államokkal való gazdasági szerződések megkötése, és lerakatok létrehozása volt a feladatuk, másodsorban pedig ezek a társaságok diplomáciai szerepet is magukra vállaltak, hiszen gyakran rajtuk keresztül érintkeztek az angolok más államok vezetőivel. A 18. század közepére kiépülő brit gyarmatbirodalom sikeréhez kétségkívül hozzátartoztak a gazdasági expanziós törekvések, ahogy azt egy 1641-es politikai röpirat is előrebozsátotta: „Nem hódításaink, hanem kereskedelmünk, nem fegyvereink, hanem vitorláink teszik örökké az angol név becsületét.” Ez a brit gyarmatvilág a későbbiekben egyik előfeltétele lett az első ipari forradalom kibontakozásának, és annak, hogy a szigetország a 19. század közepére a „világ

műhelyévé”, azaz az első számú ipari termelőjévé léphetett elő. Ezen kereskedelmi társaságok létrejöttét kívánom bemutatni előadásomban.

Csibor Ferenc (Nemzeti Közszerológati Egyetem Magyar Zoltán Szakkollégium)

Jeremy Bentham Kapcsolata a francia forradalommal

Az előadást megalapozó kutatás témája Jeremy Bentham (az angol utilitarizmust megalkotó filozófus) reakciói a 18. század végén lezajlott nagy francia forradalom eseményeire, valamint eszméire. A célja választ keresni arra a kérdésre, vajon az angol filozófus hogyan reagált a Franciaországban lezajló eseményekre, és hozzáállása hogyan, milyen módokon változott a forradalom éveit során, ahogy az események fokozatosan eskzalálódtak.

A kutatás keretében vizsgálat alá került a francia forradalom eseménytörténete, valamint a hozzá kapcsolódó legfontosabb eszmék, filozófiai gondolatok. Emellett a fókuszban az utilitarizmus atyjának a forradalomhoz kapcsolódó hozzáállásának, gondolatainak, véleményének, és ezek változásainak a megismerése állt.

A kutatás módszertani szempontból egy kvalitatív munka, elsődlegesen szakirodalom-elemzés. A megvizsgált szakirodalom kiterjedt a forradalommal kapcsolatos történelmi munkákra, valamint filozófiai jellegű írásokra. Ezeket túlmenően a kutatás legfontosabb elemét alkotta Jeremy Bentham azon műveinek mélyreható vizsgálata, amelyek a forradalom éveit alatt, vagyis az 1790-es években írt az angol filozófus.

Az előadás során ismertetésre kerül a kutatás, célkitűzés és módszertan szempontjából. Ezt követően egy rövid rész foglalkozik a francia forradalommal, majd Jeremy Bentham személyével. Ez után következik a legfontosabb rész, a forradalom éveit alatt született művek bemutatása. Végül ismertetésre kerülnek a vizsgálatból levonható konklúziók.

Szűcs Bernadett (Károli Gáspár Református Egyetem)

A gyermekszületéshez kötődő rítusok rekonstruálása az ókori Egyiptomban

A gyermekszüléshez kötődő hagyományok és rituálék minden kultúrában kiténtetett szerephez jutnak, hiszen a családok és tágabb értelemben véve az adott társadalom életében is ez az egyik legmeghatározóbb esemény, mivel ekkor a nemléből a lébe történik átmenet. Az ilyen és ehhez hasonló határátlépések a premodern kultúrákban mindig veszélyes időszakoknak számítottak, mivel ezek bizonytalan és a megszokott életviteltől eltérő szituációk. Ezek során az egyén két létállapot között leledzik, és amíg ez az átmeneti helyzet fennáll, fokozottan van kitéve az ártalmas erők befolyásának. Az így kialakuló veszélyeket rituálék elvégzésével lehet a leghatékonyabban elhárítani.